

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ องค์การบริหารส่วนตำบลตะเคียนทอง สำนักปลัด อบต. โทร. ๐-๗๗๔๕-๒๖๑๖ ต่อ ๑๑

ที่ สฎ.๗๔๙๐๑/ว๒๗๕ วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๔

เรื่อง เอกสารเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล

เรียน ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลตะเคียนทอง รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลตะเคียนทอง
หัวหน้าสำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้อำนวยการกองคลัง ผู้อำนวยการกองช่าง และ
นักวิชาการตรวจสอบภายในชำนาญการ

ด้วยสำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล โดยงานการเจ้าหน้าที่ ได้จัดทำเอกสารเผยแพร่
ความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล เพื่อส่งเสริมพัฒนาความรู้ให้กับพนักงานส่วนตำบลและพนักงานจ้างของ
องค์การบริหารส่วนตำบลตะเคียนทอง อันจะนำไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ต่อไป

องค์การบริหารส่วนตำบลตะเคียนทอง จึงขอความร่วมมือเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับ
การบริหารงานบุคคลให้บุคลากรในสังกัดทราบ โดยมีรายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้ ทั้งนี้
สามารถดาวน์โหลดเอกสารได้ทางเว็บไซต์ www.takeantong.go.th แบนเนอร์ “มูมงานการเจ้าหน้าที่” หรือ
สแกน QR Code ท้ายหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการ สำหรับหัวหน้าส่วนราชการขอให้แจ้งพนักงานส่วนตำบลและ
พนักงานจ้างในสังกัดทราบต่อไปด้วย

(นายธีระวิทย์ สุทธินุ่น)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลตะเคียนทอง

ครูไม่พานักเรียนไปทัศนศึกษาในวันหยุด : ต้องยื่นใบลาหรือไม่ ?

ข้าราชการ... นับว่าเป็นอาชีพหนึ่งที่มีความมั่นคง จึงมีผู้ให้ความสนใจในการสมัครสอบแข่งขันเพื่อเข้ารับการบรรจุแต่งตั้งเป็นข้าราชการจำนวนมาก โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ที่ผ่านมา สำนักงาน ก.พ. ได้รายงานสภาพการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการจ้างงานในราชการพลเรือนว่ามีผู้สนใจสมัครสอบ จำนวนกว่า 500,000 คน

เมื่อได้รับการบรรจุแต่งตั้งเป็นข้าราชการแล้ว สิ่งสำคัญสำหรับผู้ปฏิบัติหน้าที่ราชการก็คือ ความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย โดยจะต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลังความสามารถ และคำนึงถึงประโยชน์ของราชการเป็นที่ตั้ง รวมทั้งต้องประพฤติปฏิบัติตนให้อยู่ในระเบียบวินัย และเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม

สำหรับสาระน่ารู้จากคดีปกครองในวันนี้ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาให้ไปปฏิบัติหน้าที่ในวันหยุดราชการ แต่ข้าราชการคนดังกล่าวมีความจำเป็นที่ไม่อาจไปปฏิบัติหน้าที่ได้ ข้าราชการผู้นั้นต้องยื่นใบลาหรือไม่

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นข้าราชการครู ได้รับคำสั่งจากผู้อำนวยการโรงเรียนแต่งตั้งให้เป็นคณะครูในการควบคุมดูแลนักเรียนไปทัศนศึกษาในวันเด็กแห่งชาติที่ต่างจังหวัด ในระหว่างวันศุกร์ที่ 13 ถึงวันอาทิตย์ที่ 15 มกราคม ซึ่งวันเสาร์ที่ 14 และวันอาทิตย์ที่ 15 นั้น เป็นวันหยุดราชการตามปกติ แต่เนื่องจากผู้ฟ้องคดีมีกิจธุระส่วนตัวที่จะต้องดูแลบิดาที่ป่วยเป็นโรคมะเร็ง จึงได้มีหนังสือขออนุญาตไม่ไปปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งดังกล่าว โดยขอรับผิดชอบดูแลกิจกรรมอื่นทดแทน ซึ่งผู้อำนวยการโรงเรียนได้มีคำสั่งทำหนังสือขออนุญาตของผู้ฟ้องคดีว่า “ทราบ ให้ลากิจ” ผู้ฟ้องคดีจึงยื่นใบลากิจส่วนตัวตั้งแต่วันเสาร์ที่ 14 ถึงวันอาทิตย์ที่ 15 มีกำหนด 2 วัน ซึ่งผู้อำนวยการโรงเรียนก็ได้อนุญาตตามคำขอ

ต่อมา ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือร้องทุกข์กรณีดังกล่าวต่อคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 (อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา) เพื่อขอให้เพิกถอนคำสั่งที่ให้ผู้ฟ้องคดีลากิจ เนื่องจากเห็นว่าเป็นคำสั่งที่มีผลกระทบกับวันลากิจของผู้ฟ้องคดีในการพิจารณาความดีความชอบ ซึ่ง อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาฯ พิจารณาแล้วมีมติให้ยกคำร้องทุกข์ของผู้ฟ้องคดี

ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า คำสั่งของผู้อำนวยการโรงเรียนที่ให้ผู้ฟ้องคดีลากิจและมติของ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาฯ ที่ให้ยกคำร้องทุกข์ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากในวันศุกร์ที่ 13 ผู้ฟ้องคดีได้มาปฏิบัติหน้าที่ราชการตามปกติ ส่วนในวันเสาร์ที่ 14 และวันอาทิตย์ที่ 15 เป็นวันหยุดราชการอยู่แล้ว ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง ขอให้ศาลมีคำพิพากษาเพิกถอนคำสั่งและมติดังกล่าว

คดีมีประเด็นที่พิจารณา ดังนี้

 ประเด็นแรก... ผู้อำนวยการโรงเรียนออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีไปปฏิบัติหน้าที่ดูแลนักเรียนที่ไปทัศนศึกษาในวันหยุดราชการได้หรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการพานักเรียนและนักศึกษาไปนอกสถานศึกษา พ.ศ. 2548 ข้อ 4 ได้กำหนดคานียามของคำว่า “การพานักเรียนและนักศึกษาไปนอกสถานศึกษา” หมายความว่า การที่ครู อาจารย์ หรือหัวหน้าสถานศึกษาพานักเรียนและนักศึกษาไปทำกิจกรรมการเรียนการสอนนอกสถานศึกษาตั้งแต่สองคนขึ้นไป ซึ่งอาจไปเวลาเปิดทำการสอนหรือไม่ก็ได้... และข้อ 11 กำหนดว่า ให้ถือว่าครู อาจารย์ หรือผู้ควบคุมนักเรียนและนักศึกษา ไปปฏิบัติหน้าที่ราชการและให้เบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางได้

เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้อำนวยการโรงเรียน (ผู้ถูกฟ้องคดี) จัดโครงการพานักเรียนไปทัศนศึกษาเนื่องในวันเด็กแห่งชาติที่จังหวัดเพชรบุรีโดยชอบตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการพานักเรียนและนักศึกษาไปนอกสถานศึกษา และได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะครูให้ปฏิบัติหน้าที่ในการควบคุมกำกับ ดูแลนักเรียนไปทัศนศึกษา โดยผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ได้รับคำสั่งให้ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวด้วย ซึ่งการพานักเรียนไปทัศนศึกษานั้น ถือเป็นการพานักเรียนไปทำกิจกรรมการเรียนการสอนนอกสถานศึกษาตั้งแต่สองคนขึ้นไป กรณีจึงอาจไปในเวลาเปิดทำการสอนหรือไปนอกเวลาเปิดทำการสอนตามปกติก็ได้ตามข้อ 4 ของระเบียบดังกล่าว

ดังนั้น ผู้อำนวยการโรงเรียนในฐานะผู้บังคับบัญชาจึงมีอำนาจออกคำสั่งแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีให้ปฏิบัติหน้าที่ในการควบคุม กำกับ ดูแลนักเรียนไปทัศนศึกษาในวันหยุดราชการได้

 ประเด็นพิจารณาต่อมา... การที่ผู้ฟ้องคดีไม่ไปปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายในวันหยุดราชการ เนื่องจากมีเหตุผลความจำเป็นส่วนตัว ซึ่งผู้อำนวยการโรงเรียนเห็นว่ามีเหตุผลอันสมควร จึงสั่งให้ผู้ฟ้องคดียื่นใบลาอีกนั้น เป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ?

ศาลท่านเห็นว่า เมื่อผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ที่ได้รับคำสั่งให้ปฏิบัติหน้าที่ในการควบคุม กำกับ ดูแลนักเรียนไปทัศนศึกษาวันเด็กแห่งชาติ และแม้ว่าในวันที่ 14 และวันที่ 15 มกราคม จะเป็นวันเสาร์และวันอาทิตย์ ซึ่งเป็นวันหยุดราชการตามปกติ แต่การพานักเรียนไปทัศนศึกษาดังกล่าวถือว่าการปฏิบัติหน้าที่ราชการ และเป็นช่วงเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ราชการของผู้ฟ้องคดีและคณะครูผู้ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งของผู้อำนวยการโรงเรียน ตามข้อ 11 ของระเบียบเดียวกัน ซึ่งหากผู้ฟ้องคดีไม่ไปปฏิบัติหน้าที่ราชการตามคำสั่งโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรและไม่ได้รับอนุญาตให้ลาตามระเบียบว่าด้วยการลาของข้าราชการ พ.ศ. 2535 ผู้ฟ้องคดีก็อาจมีความผิดทางวินัยได้

การที่ผู้ฟ้องคดีอ้างเหตุจำเป็นที่จะต้องดูแลบิดาที่ป่วยเป็นโรคมะเร็ง ไม่สามารถเดินทางไปปฏิบัติหน้าที่ราชการตามที่ได้รับมอบหมายได้ จึงมีหนังสือขออนุญาตที่จะไม่ไปปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งผู้อำนวยการโรงเรียนได้แจ้งให้ผู้ฟ้องคดียื่นใบลาอีกตามระเบียบราชการและได้พิจารณาแล้ว เห็นว่าผู้ฟ้องคดีมีเหตุผลอันสมควรจริงและมีคำสั่งอนุญาตให้ผู้ฟ้องคดีลาอีกส่วนตัวได้ จึงเป็นการปฏิบัติตามข้อ 19 วรรคหนึ่ง ของระเบียบว่าด้วยการลาของข้าราชการ พ.ศ. 2535 (ใช้บังคับแก่ข้าราชการครูอยู่ในขณะเกิดข้อพิพาท ซึ่งปัจจุบัน คือ ข้อ 21 ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการลาของข้าราชการ พ.ศ. 2555) แล้ว

ดังนั้น การที่ผู้อำนวยการโรงเรียนสั่งให้ผู้ฟ้องคดียื่นใบลาอีกส่วนตัวและมีคำสั่งอนุญาตให้ผู้ฟ้องคดีลาอีก จึงเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 77/2563)

 บทสรุปที่ได้จากคดีดังกล่าว

1. การที่ข้าราชการครูได้รับมอบหมายให้พานักเรียนไปทัศนศึกษา ถือเป็นการพานักเรียนไปทำกิจกรรมการเรียนการสอนนอกสถานศึกษา ซึ่งอาจไปในเวลาเรียนปกติหรือไปในวันหยุดก็ได้ และถือว่าการปฏิบัติหน้าที่ราชการของครูผู้ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว

2. กรณีข้าราชการครูซึ่งไม่อาจไปปฏิบัติหน้าที่ราชการในวันหยุดราชการตามที่ได้รับมอบหมายได้ จะต้องยื่นใบลาตามระเบียบราชการ และจะต้องได้รับอนุญาตก่อนจึงจะไม่ไปปฏิบัติหน้าที่ราชการในวันดังกล่าวได้

3. หากข้าราชการครูไม่ไปปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายในวันหยุดราชการ และผู้บังคับบัญชาไม่อนุญาตให้ลาหรือเห็นว่าไม่มีเหตุผลอันสมควร อาจถูกดำเนินการทางวินัยฐานขัดขืนหรือหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมาย ตามนัยมาตรา 86 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ได้

เรื่องนี้... นับว่าเป็นประโยชน์แก่ข้าราชการทั่วไปไม่เพียงแต่ข้าราชการครู ซึ่งอาจได้รับมอบหมายให้ไปปฏิบัติหน้าที่ในวันหยุดราชการตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมาย กรณีที่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้จะต้องขออนุญาตและได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชาเสียก่อน โดยต้องยื่นใบลาตามระเบียบของทางราชการ เว้นแต่มีเหตุจำเป็นที่ไม่สามารถรออนุญาตได้ทัน จะเสนอหรือจัดส่งใบลาพร้อมด้วยระบุเหตุจำเป็นไว้ แล้วหยุดราชการไปก่อนก็ได้ แต่จะต้องชี้แจงเหตุผลให้ผู้มีอำนาจอนุญาตทราบโดยเร็ว ทั้งนี้ ตามข้อ 21 ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการลาของข้าราชการ พ.ศ. 2555

แล้วพบกับสาระความรู้จากคดีปกครองที่น่าสนใจได้ใหม่... ในโอกาสหน้าค่ะ

(ปรึกษาคดีปกครองได้ที่... สายด่วนศาลปกครอง 1355 หรือสนใจอ่านบทความเรื่องอื่น ๆ ได้ที่ www.admincourt.go.th เมนูวิชาการ เมนูย่อยยุทธศาสตร์จากคดีปกครอง)
